

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 493/2019-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. decembra 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Igorom Horanským, Staničná 1, Piešťany, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k. 42 Cb 35/2018-106 z 24. augusta 2018 a uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k. 42 Cb 35/2018-82 zo 14. júna 2018 a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych

a politických právach uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k. 42 Cb 35/2018-106 z 24. augusta 2018 **p r i j í m a** na ďalšie konanie.

2. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci.

3. Návrhu na odklad vykonateľnosti uznesenia Okresného súdu Bratislava II č. k. 42 Cb 35/2018-82 zo 14. júna 2018 a uznesenia Okresného súdu Bratislava II č. k. 42 Cb 35/2018-106 z 24. augusta 2018 **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. novembra 2018 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a práva podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) uznesením Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 42 Cb 35/2018-82 zo 14. júna 2018 (ďalej len „uznesenie vydané vyššou súdnou úradníčkou“) a uznesením okresného súdu č. k. 42 Cb 35/2018-106 z 24. augusta 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že na základe žaloby sťažovateľky, ktorá bola okresnému súdu doručená 13. februára 2018, bolo okresným súdom vedené konanie pod sp. zn. 42 Cb 35/2018 proti obchodnej spoločnosti

██████████, ██████████, ██████████, o zaplataenie sumy 36 363,34 € s príslušenstvom (ďalej len „napadnuté konanie“).

3. Okresný súd uznesením vydaným vyššou súdnou úradníčkou zastavil napadnuté konanie a sťažovateľke vrátil súdny poplatok v sume 2 181,50 €.

4. Sťažovateľka podala proti uzneseniu vydanému vyššou súdnou úradníčkou sťažnosť, ktorú okresný súd napadnutým uznesením zamietol.

5. Z napadnutého uznesenia vydaného vyššou súdnou úradníčkou vyplýva, že napadnuté konanie bolo zastavené z dôvodu, že sťažovateľka zaplatila súdny poplatok za podanú žalobu po uplynutí desaťdňovej lehoty určenej okresným súdom na jeho zaplataenie. Z predmetného uznesenia vyplýva, že výzva na zaplataenie súdneho poplatku bola sťažovateľke doručená 4. mája 2018, ako sa však ďalej uvádza, úhrada súdneho poplatku bola na účet okresného súdu pripísaná 15. mája 2018, a teda po uplynutí súdom určenej lehoty na zaplataenie (ktorá uplynula 14. mája 2018, pozn.).

6. Sťažovateľka poukazuje v ústavnej sťažnosti na skutočnosť, že 14. mája 2018 bol v banke zrealizovaný príkaz na úhradu súdneho poplatku za podanú žalobu. Je toho názoru, že v danom prípade má súdom určená lehota procesnoprávnu povahu, a preto na ňu nie je možné aplikovať ustanovenia hmotnoprávnych predpisov, a to konkrétne zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“) a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), na základe ktorých je peňažný záväzok plnený prostredníctvom banky alebo prostredníctvom poštového podniku splnený pripísaním na účet veriteľa (§ 567 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 339 ods. 2 Obchodného zákonníka) tak, ako to uvádza okresný súd v bode 14 napadnutého uznesenia. V tejto súvislosti poukazuje na § 110 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov, ktorý ako procesný predpis upravuje doručovanie výzvy na zaplataenie súdneho poplatku, čo podľa nej len potvrdzuje charakter lehoty na zaplataenie súdneho poplatku ako lehoty procesnej, a nie hmotnoprávnej.

7. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje, že zastavením napadnutého konania došlo k porušeniu jej práva na prístup k súdu ako integrálnej súčasť práva na spravodlivý proces, čím jej okresný súd odmietol poskytnúť právo na súdnu ochranu a spravodlivosť.

8. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezhom rozhodol:

„1. Okresný súd Bratislava II uznesením sp.zn. 42Cb/35/2018 -106 zo dňa 24.08.2018 v spojení s uznesením OS Bratislava II sp.zn. 42Cb/35/2018 -82 zo dňa 14.06.2018 základné právo sťažovateľov (správne má byť sťažovateľky, pozn.) na súdnu ochranu zaručené podľa čl. 46 v spojení s čl. 47 ods. 3, Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavného zákona č. 23/1991 Zb.) porušil a zároveň porušil ich (správne má byť jej, pozn.) základné právo na spravodlivé konanie (v spojení so základným právom na účinný prostriedok a na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia) zaručené podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenia č. 209/1992 Zb.) a aj v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu (č. 1) k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenia č. 209/1992 Zb.) a podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (oznámenia č. 120/1976 Zb.).

3. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Okresného súdu Bratislava II sp.zn. 42Cb/35/2018 -106 zo dňa 24.08.2018 v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava II sp.zn. 42Cb/35/2018 -82 zo dňa 14.06.2018 a vec vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke náhradu trov konania (právneho zastúpenia), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Igora HORANSKÉHO [so sídlom advokátskej kancelárie: Staničná 1,921 01 Piešťany], a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

9. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť uznesenia vydaného vyššou súdnou úradníčkou a vykonateľnosť napadnutého uznesenia.

10. Vec bola pôvodne pridelená sudkyni spravodajkyni Marianne Mochnáčovej, ktorej funkčné obdobie sudkyne ústavného súdu skončilo 16. februára 2019. V súlade s čl. X bodom 5 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 (ďalej len „rozvrh práce“) bola vec 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Milošovi Maďarovi a v zmysle čl. II bodu 3 písm. a) rozvrhu práce bola prejednaná v prvom senáte ústavného súdu v zložení Jana Baricová – predsedníčka senátu, Rastislav Kaššák a Miloš Maďar.

II.

Relevantná právna úprava

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

13. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej

republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13, § 16 až § 28, § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

14. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

15. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrh na začatie konania neodmietne alebo ho nezamietne podľa § 57, prijme ho na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

17. Podľa § 122 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť môže podať osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva a slobody.

18. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

19. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

20. Podľa čl. 11 ods. 1 listiny každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

21. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

22. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

23. Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, má právo na účinný opravný prostriedok pred vnútroštátnym orgánom bez ohľadu na to, že porušenie spôsobili osoby pri plnení ich úradných povinností.

24. Podľa čl. 1 prvej vety dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

25. Podľa 14 ods. 1 prvej vety medzinárodného paktu všetky osoby sú si pred súdom rovné. Každý má úplne rovnaké právo, aby bol spravodlivo a verejne vypočutý nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhoduje buď o jeho právach a povinnostiach, alebo o akomkoľvek trestnom obvinení vznesenom proti nemu.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

26. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti nešpecifikovala konkrétny odsek namietaného čl. 46 ústavy, avšak z obsahu ústavnej sťažnosti jednoznačne vyplynulo, že namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd ustálil predmet tohto konania tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto rozhodnutia.

III.1 K namietanému porušeniu označených práv uznesením okresného súdu č. k. 42 Cb 35/2018-106 z 24. augusta 2018

27. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde, a zisťoval pritom, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

28. Ústavný súd zistil, že sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady na prijatie ústavnej sťažnosti sťažovateľky v tejto časti na ďalšie konanie, pričom otázku opodstatnenosti tvrdení v nej obsiahnutých bude potrebné posúdiť v konaní vo veci samej, a preto ústavnú sťažnosť v tejto časti prijal na ďalšie konanie (bod 1 výroku uznesenia).

III.2 K namietanému porušeniu označených práv uznesením okresného súdu č. k. 42 Cb 35/2018-82 zo 14. júna 2018

29. Z princípu subsidiarity podľa citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy (ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd) vyplýva, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými ústavnými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého

zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, I. ÚS 311/08).

30. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

31. Sťažovateľka v tomto prípade mala v zmysle príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku právo domáhať sa ochrany svojich práv v rámci podania sťažnosti okresnému súdu proti uzneseniu okresného súdu vydaného vyššou súdnou úradníčkou, ktorý mal preskúmať postup vyššej súdnej úradníčky. Túto možnosť sťažovateľka aj využila, a preto uplatňujúc princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať uznesenie okresného súdu, ktoré vydala vyššia súdna úradníčka, pretože ten preskúmal sudca okresného súdu, ktorý rozhodol o sťažnosti sťažovateľky.

32. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci v zmysle § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku uznesenia).

III.3 K návrhu na odklad vykonateľnosti uznesenia okresného súdu č. k. 42 Cb 35/2018-106 z 24. augusta 2018 a uznesenia okresného súdu č. k. 42 Cb 35/2018-82 zo 14. júna 2018

33. Podľa § 129 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia

alebo iného zásahu hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom.

34. Ústavný súd pri posudzovaní návrhu sťažovateľky na odklad vykonateľnosti predovšetkým zdôrazňuje, že § 129 zákona o ústavnom súde sa aplikuje len v celkom výnimočných prípadoch. Po preskúmaní návrhu sťažovateľky ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka žiadnym spôsobom neodôvodnila svoj návrh na odklad vykonateľnosti uznesenia vydaného vyššou súdnou úradníčkou ani napadnutého uznesenia, a teda nepreukázala ústavnému súdu splnenie podmienok na odklad vykonateľnosti v zmysle citovaného § 129 zákona o ústavnom súde.

35. Z uvedeného dôvodu ústavný súd návrhu sťažovateľky na odklad vykonateľnosti uznesenia vydaného vyššou súdnou úradníčkou a napadnutého uznesenia nevyhoviel (bod 3 výroku tohto uznesenia).

36. V konaní o prijatej ústavnej sťažnosti ústavný súd následne rozhodne aj o ďalších požiadavkách sťažovateľky uplatnených v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok

V Košiciach 3. decembra 2019

Jana Baricová
predsedníčka senátu